

Complexnummer: 511169

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

-

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

508528, 511170, 511171, 511172, 511173

Woonplaats

Wapenveld

Gemeente

Heerde

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Overweg 1, 8191 KB te Wapenveld

Complexomschrijving

Inleiding

COMPLEX met HALLEHUISBOERDERIJ van het type krukhuis, oorspronkelijk gebouwd in de 17de eeuw als pachtboerderij op het toenmalige grondgebied van het verdwenen klooster Hulsbergen. De boerderij heeft sindsdien diverse wijzigingen ondergaan en is in de 19de eeuw met diverse bijgebouwen uitgebreid. Aan dit samenstel van gebouwen is de historische ontwikkeling van het boerenbedrijf goed afleesbaar. Op het erf komt naast de BOERDERIJ een BAKHUIS en een in kalkzandsteen uitgevoerde open WAGENSCHUUR voor; met het z.g. ZOMERHUIS, de vijfroedige HOOIBERG en een half in hout en steen opgetrokken SCHUURTJE komen alle genoemde complexonderdelen voor bescherming van rijkswege in aanmerking; de hooiberg is rond 2005 verwijderd na te zijn ingestort. Het boerenerf dat door een tuin aan de voorzijde en een erf in tweeën is gedeeld, ligt ten noorden van het centrum van Wapenveld, geklemd tussen een bedrijfsterrein en een terrein waar bedrijfsbebouwing ten tijde van de inventarisatie wordt gerealiseerd. Oostelijk is het Apeldoorns Kanaal gelegen en westelijk bevindt zich een bosrand. De boerderij is gesitueerd aan het einde van een doodlopende weg, die haaks is geplaatst op de Zevenakkerseweg, die vanuit de dorpskern in noordelijke richting loopt.

Complexomschrijving

De boerderij van het type krukhuis, met een van gepleisterde gevels voorzien voorhuis, wordt aan de linker- en achterzijde omgeven door een bakhuis, zomerhuis, schuurtje, kalkzandstenen wagenschuur en een vijfroedige kapberg. De samenstellende onderdelen van het fraaie ensemble dat een levendig silhouet vormt met zijn diverse bijgebouwen is gelegen aan het eind van de Overweg.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Complexwaardering

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een boerderij-complex met de oudste delen daterend uit de 17de eeuw, is later verbouwd en met bijgebouwen uitgebreid in de 19de eeuw. De boerderij van het type krukhuis is met een bijzondere achtergevel, een z.g. 'hoenderkonte', uitgerust. Boerderij en bijgebouwen zijn als een ensemble fraai gelegen op een met zorg aangelegd erf.
- Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van een landschappelijk gebied en speelt daarin een beeldbepalende rol. Het ensemble heeft een bijzondere betekenis voor het aanzien van dit noordelijke gedeelte van het dorp Wapenveld.
- Van cultuurhistorische waarde vanwege de oorsprong van de boerderij die tot in de 17de eeuw teruggaat en als pachtboerderij deel uitmaakte van het grondgebied van het verdwenen klooster Hulsbergen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508528

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 augustus 1998
Kadaster deel/nr	82971/169

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wapenveld	Heerde	Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Heerde	C			7438

Omschrijving**

De HALLEHUISBOERDERIJ van het type krukhuis bezit een rechthoekige plattegrond en is opgetrokken in baksteen (kruisverband). Het voorhuis, waarvan de drie gevels zijn witgepleisterd, is geheel met riet gedekt, terwijl het achterhuis naast riet, deels is belegd met gesmoorde verbeterde Hollandse pan en de rechter zijgevel deels van oud Hollandse pan is voorzien. Op de nok van het voorhuis komt rechts een schoorsteen voor, een tweede bevindt zich op de nok ter plaatse van de overgang van voor- en achterhuis. De gevels zijn met uitzondering van de achtergevel en de linkerzijgevel van het achterhuis, voorzien van een grijs geschilderde gecementeerde plint. De van een rondprofiel voorziene kozijnen in het voorhuis rusten alle op gecementeerde lekdorpels. De VOORGEVEL bevat van links gezien, onder de schuine dakrand een klein stolpraam en een opgeklampte deur met bovenlicht. Het op hardstenen neuten en dito dorpel rustende deurkozijn, wordt evenals de rechts voorkomende twee vensters afgesloten door een 1 1/2 steens strek die is uitgespaard in het pleisterwerk. De twee identieke vensters rechts, bevatten schuiframen 2x(1+2) met aan weerszijden luiken met kraalprofiel. De twee vensters (twee drieruits draairamen onder een rollaag) op de zolderverdieping zijn boven de muurdammen geplaatst die in de eerste bouwlaag de middelste van de drie vensters insluiten. Ter hoogte van de zoldervloer zijn drie sierankers aangebracht. Alleen de linkerzijde van de gevel wordt, omdat het hier zoals eerder is vermeld een krukhuis betreft, door het schuine, laag aflopende dakschild deels afgesneden. De LINKER ZIJGEVEL bevat in het gedeelte van het voorhuis een lage deur onder het hier opgewipte dak met links een klein raam. In de aansluitende muur van het achterhuis, komen tweemaal twee vierruits gietijzeren stalraampjes voor, rustend op lekdorpeltegels. In het midden van de vier raampjes en links hiervan is een staldeurtje geplaatst. Het linker gedeelte van de gevel is blind uitgevoerd. Tegen de voet van de muur ligt langs de gehele gevel van het achterhuis een betonnen goot voor de afvoer van hemelwater. De symmetrisch opgezette ACHTERGEVEL bevat in het midden dubbele deeldeuren (voorzien van een middeler) waarvan de linker uit een onder- en bovendeur bestaat. In de neggen van het deurkozijn is een zandstenen schampsteen opgesteld. Ter weerszijden van de deuren is een getoogd negenruits raam geplaatst, waarvan de kop als klappraam, met drie ruitjes is uitgevoerd. De vensters zijn geklemd tussen een rollaag onder- en bovendorpel. Op de hoeken van de gevel komt een laag opgeklampt staldeurtje voor. Het rieten dak is op bijzondere wijze (in plaatselijk dialect: 'hoenderkonte' genoemd) over de achtergevel getrokken. Hierbij lijkt de dakvoet door de deeldeuren te worden opgestuwd en ontstaat een gedrukte segmentboogvorm over de breedte van de achtergevel. Het dakschild eindigt op de hoeken, even boven de hier aanwezige lage staldeurtjes. Onder de kruin van het dakschild is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een dakraampje aanwezig. De RECHTER ZIJGEVEL met aangrenzende mestvaalt, bevat in het achterhuis vier getoogde gietijzeren meerruits stalraampjes die zijn geklemd tussen een uitgemetselde bakstenen lekdorpel en een rollaag. Op de overgang van voor- en achterhuis is een moderne platgedekte uitbouw (keuken) ter plaatse van de knechtenkamer gekomen. De zijgevel van het voorhuis bezit twee identieke beluikte schuiframen als beschreven in de voorgevel. In de zolderverdieping is ter plaatse van de middenas de gevel in het dakschild, vanwege een venster hoger opgetrokken en wordt half rond afgesloten. De rieten kap is over de halfronde gevelbeëindiging doorgetrokken. Het venster bevat een (2x3)-ruits stolpraam onder een latei. Het nagenoeg ongewijzigde INTERIEUR bevat waardevolle en in goede staat verkerende onderdelen. In de z.g. 'neerd', de mooie kamer zijn de gehoute deuren aanwezig waaronder die van de twee bedsteden en spindekast. De betegelde schouw (met oorspronkelijke koperen pot, blaaspijp en vuurklem) bevat een geprofileerde schouw balk van grote omvang. In de bijkeuken in de linker zijgevel is de pomp, geplaatst boven een wel, nog aanwezig. De kelder bezit een portlandcementenvloer en troggewelven. In het achterhuis is één gebintvak van de deel door een glazen pui afgescheiden. De uit leem bestaande deel telt drie gebintvakken. De sporenkap bezit robuuste ankerbalkgebinten van hoge ouderdom. Ook de indeling met paardestal en kalverenstal met reppels en grup is ongewijzigd. De taszolder is voorzien van slieten.

Waardering

De oorsprong van de HALLEHUISBOERDERIJ van het type krukhuis gaat terug tot in de 17de eeuw.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een onder meer in de 19de eeuw verbouwde boerderij met oudere delen uit de 17de eeuw. De boerderij van het type krukhuis is met een bijzondere achtergevel, een z.g. 'hoenderkonte', uitgerust.

- Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van een landschappelijk gebied en speelt daarin een beeldbepalende rol. Boerderij en bijgebouwen hebben een bijzondere betekenis voor het aanzien van dit noordelijke gedeelte van het dorp Wapenveld.

- Van cultuurhistorische waarde vanwege de oorsprong van de boerderij die tot in de 17de eeuw teruggaat en als pachtboerderij deel uitmaakte van het grondgebied van het verdwenen klooster Hulsbergen. De boerderij is eveneens van belang vanwege zijn bestemming die verbonden is met een agrarische en economische ontwikkeling waarbij de functie van de boerderij aan de aanwezige bebouwing is af te lezen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511170

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 augustus 1998
Kadaster deel/nr	82866/171

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wapenveld	Heerde	Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Heerde	C			7438

Omschrijving**

Omschrijving

Het BAKHUIS is links voor de boerderij gesitueerd, met de nokas evenwijdig aan de voorgevel van het voorhuis. Het bakhuisje bezit een nagenoeg vierkante plattegrond, is opgetrokken in baksteen en gemetseld met leem in kruisverband (behoudens de topgevels aan voor- en achterzijde die halfsteens zijn uitgevoerd). Voorgevel en de zijgevels ten dele, zijn witgeschilderd en voorzien van een grijs geschilderde plint. Het bakhuisje wordt door een zadeldak met gesmoorde oud Hollandse pan gedekt en bevat op de nok aan de achterzijde een schoorsteen. De zijgevels alsook de topgevels zijn voorzien van muurankers. In de VOORGEVEL komt naast de rechts geplaatste opgeklampte deur met weldorpel een klein vierruits draairaam voor. Beide zijn door een rollaag afgesloten. Het venster rust op een gecementeerde lekdorpel. In de door muurvlchtingen afgesloten topgevel die is voorzien van muurankers, komt ter hoogte van de zoldering een ventilatiegat voor. De LINKER ZIJGEVEL bevat enkel een getoogd gietijzeren vierruits raam onder een rollaag. De ACHTERGEVEL is blind uitgevoerd. De topgevel, die eveneens is voorzien van muurvlchtingen, eindigt in de hier aanwezige schoorsteen. In de RECHTER ZIJGEVEL komt evenals in de linker een venster voor dat evenwel bestaat uit een drieruits raam. In het INTERIEUR is de oven met vuurplaat gaaf bewaard. De stenen vloer is modern, de houten zoldering is oorspronkelijk.

Waardering

Het in baksteen en leem opgetrokken BAKHUISJE dateert vermoedelijk uit de bouwtijd van de boerderij.

- Van architectuurhistorische waarde vanwege de uiterlijke verschijnings vorm van het in baksteen en leem opgetrokken bakstenen bakhuisje.

- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de relatie met de boerderij en overige bijgebouwen. Boerderij en bijgebouwen hebben als ensemble een bijzondere betekenis voor het aanzien van dit noordelijke gedeelte van het dorp Wapenveld.

- Van cultuurhistorische waarde vanwege de oorsprong van de boerderij die tot in de 17de eeuw teruggaat en als pachtboerderij deel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

uitmaakte van het grondgebied van het verdwenen klooster Hulsbergen. De verschillende complex-onderdelen zijn eveneens van belang vanwege hun bestemming die verbonden is met een agrarische en economische ontwikkeling waarbij de functie van de boerderij aan de aanwezige bebouwing veelal is af te lezen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Bakhuys

Monumentnummer*: 511171

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 augustus 1998
Kadaster deel/nr	82866/146

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wapenveld	Heerde	Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Heerde	C			7438

Omschrijving**

Omschrijving

De WAGENSCHUUR is aan de achterzijde van de boerderij en haaks op de nokas gesitueerd. De in kalkzandsteen opgetrokken wagenschuur bezit een L-vormige plattegrond en wordt gedekt door een zadeldak met rode oud Hollandse pan. In de geveleinden komen rode verblendstenen spekbanden voor. Het dak van de uitbouw was ten tijde van de inventarisatie ingestort. Het dakschild in de VOORGEVEL is in het midden opgewipt. De voorgevel bestaat uit diverse houten (latten)deuren en een open gedeelte. De LINKER ZIJGEVEL bezit beneden over de gehele breedte een streklaag in rode verblendsteen die op de hoek als hoekkolom tot aan de uitkraging van de, met gewone bakstenen op hun kant belegde, schuine zijden van de topgevel reikt. Boven de genoemde streklaag komen twee getoogde gietijzeren drieruits stalraampjes voor. De neggen zijn in rode verblendsteen uitgevoerd en in de toog is om en om een kop in dit materiaal toegepast. De raampjes rusten evenals het luik hierboven op een gecementeerde lekdorpel. In de geveltop komt een luik voor, dat door rode verblendstenen banden is omlijst. De geveltop wordt onder de kruin door een uitkraging afgesloten. Het linker gedeelte van de gevel is uitgebouwd en niet oorspronkelijk. In de van muurankers voorziene ACHTERGEVEL komt alleen ter linkerkant van de haaks op de gevel aangebouwde uitbouw, een zg. gietijzeren 'ossekop'-raampje voor dat wordt afgesloten door een rollaag van om en om kalkzandsteen en rode verblendsteen. Het venster bezit een gecementeerde lekdorpel. De RECHTER ZIJGEVEL is op de uitbouw na identiek aan de linker zijgevel.

Waardering

De open WAGENSCHUUR is haaks op de middenas achter de boerderij gelegen.

- Van architectuurhistorische waarde vanwege zijn uiterlijke verschijningsvorm en het toegepaste materiaal verblendsteen en kalkzandsteen.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de relatie met de boerderij en toeverige bijgebouwen. Het ensemble heeft een bijzondere

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

betekenis voor het aanzien van dit noordelijke gedeelte van het dorp Wapenveld.

- Van cultuurhistorische waarde vanwege de oorsprong van de boerderij die tot in de 17de eeuw teruggaat en als pachtboerderij deel uitmaakte van het grondgebied van het verdwenen klooster Hulsbergen. De verschillende complex-onderdelen zijn eveneens van belang vanwege hun bestemming die verbonden is met een agrarische en economische ontwikkeling waarbij de functie van de boerderij aan de aanwezige bebouwing veelal is af te lezen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Wagenshuur(M)

Monumentnummer*: 511172

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 augustus 1998
Kadaster deel/nr	82866/158

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wapenveld	Heerde	Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Heerde	C			7438

Omschrijving**

Omschrijving

Het ZOMERHUIS is gesitueerd aan de linkerkant van het voorhuis van de boerderij. Het met de nok evenwijdig aan de boerderij gelegen gebouw heeft oorspronkelijk een gedeelde functie als varkensstal en zomerhuis. Het ook wel als nieuw bakhuis aangemerkte gebouw bezit een rechthoekige plattegrond en is voorzien van een zadeldak, belegd met deels rode en gesmoorde oud Hollandse pannen. De gevels zijn opgetrokken in baksteen in kruisverband; de topgevels van de eindgevels zijn halfsteens. Op de grens van huisgedeelte en stal bevindt zich op de met Hollandse vorsten belegde nok, een schoorsteen met twee rookkanalen die met een dekplaat is gedekt. Een moderne mastgoot verzorgt aan beide langgevels de afvoer van hemelwater. Als VOORGEVEL wordt de eindmuur die evenwijdig aan de voorgevel van de boerderij ligt, beschouwd. Deze bevat, boven de omlopende gecementeerde plint, in de middenas van de gevel een beluikt venster met gedeeld schuifraam en drieruits bovenlicht. Het raam is gevat tussen een gecementeerde lekdorpel en een rollaag. Links en rechts geven een muuranker de verdiepingsvloer aan. Onder het in de kruin voorkomende muuranker bevindt zich een getoogd venster met gietijzeren spinnekop-(kantel)raam, afgesloten door en rustend op een rollaag. De LINKER ZIJGEVEL bezit links drie getoogde, verdiept gelegen vensters met meerruits gietijzeren stalraampjes boven dichtgezette mestdeurtjes. Naar rechts bevinden zich tussen twee moderne vierruits ramen (met geglazuurde lekdorpeltegels en boven afgesloten door een rollaag) een stalraampje van het type 'ossekop'. Geheel rechts komt een venster voor, (voorzien van een luik) met gedeeld raam en een als klpraam uitgevoerd drieruits bovenlicht. De ACHTERGEVEL bevat links een staldeur en in het midden een schuifraam van het eerder genoemde type. Muurankers komen op dezelfde plaatsen voor als in de voorgevel beschreven. In de topgevel bevindt zich een modern raam. De RECHTER ZIJGEVEL heeft van links naar rechts gezien een beluikt venster met gedeeld raam en bovenlicht, dat identiek is aan dat voorkomt in de linker zijgevel; een opgeklampte deur en een paneeldeur met vier deurruiten. In het midden komt een enkelvoudig en een gekoppeld vierruits raam met geglazuurde lekdorpels naast elkaar voor, van het type zoals dat is beschreven in de linker zijgevel, dat ter weerszijden is gesteld van het zg. 'ossekopraampje'.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het ZOMERHUIS is aan de linkerkant gesitueerd, evenwijdig aan de boerderij.

- Van architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van de functionele ontwikkeling van het bijgebouw met gecombineerd gebruik als zomerhuis en varkensstal.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de relatie met de boerderij en overige bijgebouwen. Het ensemble heeft een bijzondere betekenis voor het aanzien van dit noordelijke gedeelte van het dorp Wapenveld.
- Van cultuurhistorische waarde vanwege de oorsprong van de boerderij die tot in de 17de eeuw teruggaat en als pachtboerderij deel uitmaakte van het grondgebied van het verdwenen klooster Hulsbergen. De verschillende complex-onderdelen zijn eveneens van belang vanwege hun bestemming die verbonden is met een agrarische en economische ontwikkeling waarbij de functie van de boerderij aan de aanwezige bebouwing veelal is af te lezen.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Zomerhuis

Monumentnummer*: 511173

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 augustus 1998
Kadaster deel/nr	82866/54

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wapenveld	Heerde	Gelderland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Heerde	C			7438
Heerde	C			7439

Omschrijving**

Omschrijving

Het SCHUURTJE, dat zich aan de achterkant van de boerderij bevindt met de nok evenwijdig hiermee is geplaatst, bezit een rechthoekige plattegrond en is voorzien van een zadeldak. Het dak is gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pan. De gevels zijn ten dele in steen (wild verband) en hout (gepotdekseld) opgetrokken. De VOORGEVEL is haaks gesitueerd op de achtergevel van de boerderij. De gevel bevat één opgeklampte deur. De LINKER EN RECHTER ZIJGEVEL zijn nagenoeg aan elkaar gelijk en bevatten een laag geplaatst getoogd (3x2)-ruits gietijzeren stalraampje, geklemd tussen een gecementeerde lekdorpel en rollaag. De ACHTERGEVEL is op een beluikt venster na blind uitgevoerd.

Waardering

- Van architectuurhistorische waarde als functioneel onderdeel van de boerderij waarbij het belang grotendeels is gelegen in zijn aanwezigheid in het totaal.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de relatie met de boerderij en overige bijgebouwen. Het ensemble heeft een bijzondere betekenis voor het aanzien van dit noordelijke gedeelte van het dorp Wapenveld.
- Van cultuurhistorische waarde vanwege de oorsprong van de boerderij die tot in de 17de eeuw teruggaat en als pachtboerderij deel uitmaakte van het grondgebied van het verdwenen klooster Hulsbergen. De verschillende complex-onderdelen zijn eveneens van belang vanwege hun bestemming die verbonden is met een agrarische en economische ontwikkeling waarbij de functie van de boerderij aan de aanwezige bebouwing veelal is af te lezen.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Schuur(M)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument